

Hódmezővásárhely, 1955. ápr. 16-án,
Szántó Kovács J-u. 14. fsz. 9.

L u k á c s G y ö r g y
akadémiai tag, író
Budapest
Magyar Tudományos Akadémia

Engedelmet kérek, hogy mint a volt Magyar Goethe-társaság Elnökét gratulációmal és szerény soraimmal felkeressem. Mint állandóan vidéken lakó mérnök, főképpen hivatalos utazásaimkor nem mulasztottam el, hogy a Társaságot fel ne keressen, ülésein esetenként részt ne vegyek megb. Vikár Béla Bátyánk szívélyes meghívására. Édesapám, megb. Csillag Imre ny. máv. mérnök, Aradon élt és Faust I-II, Hermann és Dorothea is fordította és ezek kiadása és illusztrálása ügyében volt meg az állandó kapcsolatom Béla Bátyánkkal.

Igy, bár nem vagyok "igazi" Goethe-társasági tag, mégis igen nagy és őszinte örömmel olvastam, hogy a Goethe- és La Fontaine Társaságok kiváló társelnökét Kossuth-díjjal jutalmazták. Önkénytelenül megjelenik előttem azonban V i k á r B é l a szikár, magas, mosolygós alakja is, kicsit előre hajolva, kicsi felesége és Veruska, Hold-utca 23.IV.-beli lakásuk, "Szabadság"-kávéház és Gyurka, a főúr.

"Tudja, kedves Öcsém!" - mintha újra hallanám halk, meleg hangjának muzsikáját, - "Ez a Lukács György társelnökünk!" - és jobbkeze mutatóját szemüveges, csillogó, kék gyermekszeme elé emelné, - "Nagy tudós és okos ember!" "Ez az Ész trónfosztása tetszik nekem! Nem a trónfosztás! Hanem a könyve!" - és kabátom hajtókájánál fogva, mint szokta, egészen magához húzna és suttogná, - "De mikor fogja megírni az Ész trónra ültetését?!"

Béla Bátyánk most, ha még élhetne, 94 éves lenne. Mikor 80. születésnapján a Carlton-ban spontán és akarata ellenére, olyan számosan megünnepeltük, majdnem mellette ülhettem feleségével és Veruskával. Nagyon boldog volt. Utolsó szép, mesébe illő boldog estjén, - válaszol, hogy 85. évét is ottan, ugyan úgy fogjuk ünnepelni, - tudta és mondta: "De nem fogom megírni." Megérezte 1939-ben az 1944 Karácsonyt? A halálbamenést, gyalog, Dunavecsekre?

" A hős, ha bőszen ellenfelet püföl,
Ügyet se vet a csalogány dalára,
Mely más mindenkit elbűvöl;
De ti, nürnbergi mesternyalnokok
agyoncsapnátok a kis dalnokot,

Mert nem a ti gazdátoknak fütyöl." írta Jean Racine emlékére kiadott könyve elejére 1940. szeptember 27-én, amit nekem küldött. Megtörtént.

Elöttem van a Magyar Goethe-társaság meghívója 1940. november 30-án megtartott "felolvasó ülés"-ére a Pátria klub nagytermébe. Aláíró: Lukács György elnök. Az "Esti kurír" erről XII.6-án a következő hírben számol be:

" A MAGYAR GOETHE-TÁRSASÁG nagyszerű felolvasó ülést tartott Vikár Béla elnökletével, aki megnyitójában bejelentette, hogy Csillag Imre, a nemrég elhunyt neves aradi műfordító, a Társaságra hagyta értékes új Hermann és Dorothea-fordítását. A fordítást a Társaság rövidesen kiadja." Ez még nem történt meg. A kézirat és Molnár C.Pál illusztráció az asztalfiókomban van.

MTA FIL. INT.
Lukács Ar.

Befejeztem levelem és, -ha szabad,- kérem szíves válaszát is: Nincsen folytatása a Goethe- és La Fontaine Társaságnak? Vikár Bélát, Béla Bátyánkat, hagyjuk csendesen pihenni? Elmult 10 évben nem emlékezett meg róla senki? Nem kellene, nem tartozunk-e megemlékezéssel? Azt hiszem, a finnek is előbb-utóbb keresni fogják. Lehetséges volna-e a Hermann és Dorotheát kiadni? Esetleg Vikár megemlékezést ezzel összekapcsolni?

Előre is hálás köszönettel válaszáért, maradok tisztelő hiva:

Csillag Sándor
/:Csillag Sándor:/